

BØRNS
VILKÅR

Tilbage til fællesskabet

Temaforløb til mellemtrinnet

Tema 'Tilbage til fællesskabet'

Til mellemtrinnet

Aktiviteterne i dette materiale handler om at vende tilbage til fællesskaberne i klassen og på skolen efter en lang periode med nedlukning. Materialet sætter fokus på de forskellige oplevelser, eleverne har med at vende tilbage, og hvad man kan gøre for at opnå trivsel i fællesskaberne i klasserne og på skolen.

Corona har sat sit spor hos mange børn og unge, og selvom de igen kan have en forholdsvis normal hverdag med skole og fritidsaktiviteter, må man ikke tage for givet, at alle elever trives, og at fællesskaberne ser ud som før nedlukningen. Skoledagen vil i noget tid være præget af elever, der skal vænne sig til at være fysisk tilbage i skole med en mere stram struktur end i hjemmeskolen, elever, der skal genskabe kontakten til klassekammerater, på ny finde deres plads i klassefællesskabet, forholde sig til en faglig usikkerhed, fordi man oplever at være bagud, genskabe relationen til lærerne m.m. Alt sammen ændringer i børn og unges liv, der kræver en langsigtet indsats fra skolens side.

Temaforløbet består af fem aktiviteter

Temaforløbet er relevant at arbejde med nu, hvor eleverne er vendt fysisk tilbage i skole efter nedlukning. Det vil også være relevant at bruge, når eleverne skal starte op igen, for eksempel efter ferier, ved sammenlægning af klasser og skoler eller andre store skift i elevernes skolegang. Vær opmærksom på at tilpasse de enkelte aktiviteter til jeres elever. Vurdér, om de ældste i indskoling vil have gavn af at arbejde med undervisningsmaterialet til mellemtrinnet i stedet. Aktiviteterne kan bruges hver for sig eller som et kontinuerligt forløb.

Mål:

- At eleverne får en forståelse for børns forskellige oplevelser og erfaringer med at vende tilbage til skolen efter nedlukning.
- At eleverne deler deres perspektiver på at vende tilbage til fællesskaberne i klassen og på skolen.
- At eleverne bliver opmærksomme på, hvordan de kan hjælpe hinanden og sammen bidrage til, at deres klasse er et rart sted at være for alle.

Tidsforbrug: 2-3 lektioner.

Formål

Formålet med aktiviteterne i dette materiale er at understøtte opbyggelsen af et **trygt fællesskab** i klassen og på skolen efter nedlukninger som følge af corona. Materialet skaber en ramme for, at eleverne kan dele deres perspektiver i forhold til at vende tilbage til fællesskaberne i klassen og på skolen. Klassen arbejder sammen om deres relationer, og det giver bedre betingelser for at opleve at høre til i klassefællesskabet. Ved at arbejde med det 'nye' klassefællesskab, og hvordan eleverne ønsker, det skal være, kan I være med til at skabe en kultur og et **sammenhold**, hvor eleverne kan være sammen på nye måder, og hvor der er **plads til forskellighed**.

Klasseaktiviteter

Mellemtrin

Tilbage til fællesskabet

Formålet er at introducere eleverne til emnet 'Tilbage til fællesskabet'. Sammenholdsøvelsen fungerer som en fællesskabende aktivitet, som tydeliggør vigtigheden af at kunne arbejde sammen, uanset om man er bedste venner eller ej. Ligeledes er det en øvelse i at aflæse kropssprog og se efter, om andre har brug for hjælp.

1. Introducer eleverne til emnet 'Tilbage til fællesskabet'

Du kan tage udgangspunkt i, at der er mange børn, der har ringet til BørneTelefonen for at tale om, at det har været svært at starte i skole igen, efter at skolen har været lukket som følge af corona. Børnene oplever for eksempel, at de ikke har de samme venner mere, at de ikke er en del af fællesskabet i klassen, at de er usikre på deres rolle, at de er bagud med det faglige, at de føler sig ensomme, og nogle har angst for corona. BørneTelefonen fortæller også, at der er andre børn, der synes, det har været nemt at starte i skole igen. Så det er forskelligt, hvordan børn har haft det i hjemmeskolen, og hvordan man har det med at komme tilbage i skole igen.

Fortæl eleverne, at de skal arbejde med det at vende tilbage til fællesskabet i klassen og på skolen, da det er vigtigt, at alle føler, at de er en del af et trygt klassefællesskab for at kunne have det godt og trives. Det er en ret, børn har – at trives i skolen.

I et **trykt klassefællesskab** er der plads til alle og **til at være forskellige**, og man kan få lov til at være den, man er. Det betyder, at man kan opleve ting på forskellige måder, også i forhold til at vende tilbage til fællesskabet i klassen efter corona. I et trykt klassefællesskab er der et godt **sammenhold**, og man kan regne med, at ens klassekammerater støtter og hjælper en, når man har brug for det.

2. Sammenholdsøvelse

Til denne øvelse skal du bruge et sæt spillekort og stopur til tidtagning. Elevernes stole er placeret i en rundkreds.

Tid: 15-20 min.

a. Forklar eleverne øvelsen:

- Eleverne skal arbejde sammen som én stor gruppe og hjælpe hinanden med at sætte sig i spillekortenes rækkefølge på tid.
- Alle elever får udleveret et spillekort - fra hjerter es, hjerter 2 osv. op til hjerter konge. Derefter går man til spar og uddeler spar es, spar 2 osv. op til det antal elever, der er i klassen.
- Eleverne skal sætte sig i den rigtige rækkefølge i urets retning – udpeg stolen, hvor hjerter es, hjerter 2 osv. skal sidde.
- Eleverne må ikke se på deres kort, før du sætter øvelsen i gang.
- De må ikke tale sammen, mens de laver øvelsen.
- Øvelsen er på tid.
- Der lægges to sekunder oveni, hvis der bliver snakket.

Klasseaktiviteter

Mellemtrin

b. Del spillekortene ud til alle elever

Alle elever skal vende ryggen opad. Klar, parat, start – tidtagning starter. I kan lave øvelsen 2-3 gange, så eleverne får mulighed for at forbedre sig.

Eleverne indtager ofte forskellige roller i øvelsen. Nogen vil begynde at dirigere – andre vil være afventende. Rollerne kan inddrages i opfølgningen på øvelsen (uden at nævne navne).

Som opfølgning på øvelsen kan du tage afsæt i følgende spørgsmål:

- Kunne alle finde deres plads?
- Blev nogen tilbudt hjælp? – Hvordan var det at få hjælp?
- Hvordan kan man se, om nogen har brug for hjælp?
- Hvordan kan man reagere, når man bliver presset? – Var der nogle af jer, der selv oplevede, at I fik det sådan?

Pointer til opsamling:

Når man samarbejder, fungerer fællesskabet meget bedre, man bliver opmærksom på dem, der har brug for hjælp, og man kan selv få hjælp, hvis man er gået i stå. Der skal flere til at løse et problem. Alle i klassen spiller en rolle i at få det hele til at gå op, og alle har et ansvar for at hjælpe alle med at finde deres plads i fællesskabet.

3. Fortællinger fra BørneTelefonen

Formålet med 'Fortællinger fra BørneTelefonen' er, at eleverne gennem historier fra BørneTelefonen spejler sig i og identificerer sig med andre børns oplevelser og erfaringer med det at vende tilbage til fællesskaberne i klassen og på skolen. Eleverne reflekterer sammen over de forskellige opfattelser og finder på handlemuligheder, så man som klassekammerat kan understøtte et trygt klassefællesskab. En vigtig pointe er at få drøftet, hvornår og hvordan de voksne kan hjælpe.

Tid: 20-30 min.

Øvelse: De fire hjørner

Til denne øvelse skal du bruge 'Fortællinger fra Børnetelefonen'. Elevernes opgave er at overveje fordele/ulemper ved de forskellige former for hjælp. Øvelsen indeholder tre konkrete udfordringer fra BørneTelefonen. Afhængig af den tid, der er til rådighed, kan du vælge at gennemføre øvelsen med alle tre eksempler eller vælge 1-2 eksempler.

a. Præsenter eleverne for en fortælling og de fire eksempler på, hvad man kan gøre.

Hvert hjørne i klassen repræsenterer et eksempel på, hvad man kan gøre. Vis, hvilket hjørne der hører til hvilken hjælp ved at placere dig i det konkrete hjørne, mens eksemplet på hjælp læses op.

Klasseaktiviteter

Mellemtrin

b. Fordel herefter eleverne ud på de fire hjørner, så der står cirka lige mange elever i hvert hjørne. De elever, der står i hjørnet "anden hjælp", skal selv finde på en måde, man kan få hjælp på, som er anderledes end de andre tre eksempler. I hvert hjørne taler eleverne sammen om den hjælp, der hører til deres hjørne. Gruppen skal argumentere for, hvorfor denne hjælp er den bedste, samt overveje, hvilke fordele og ulemper der er ved den pågældende hjælp. Afhængig af størrelsen på grupperne kan eleverne tale sammen i fællesskab eller i mindre grupper på 2-3 elever i ca. fem min.

c. Herefter spørger du kort de forskellige grupper om deres argumenter og deres refleksioner over fordele og ulemper.

Forslag til uddybende spørgsmål til hjørneøvelsen:

- Hvordan hjælper lærere/pædagoger bedst i situationen?
- Hvordan hjælper forældre bedst i situationen?
- Hvordan hjælper klassekammerater bedst i situationen?
- Hvilke fordele/ulemper er der ved at få hjælp af lærere/pædagoger, forældre, klassekammerater?
- Kan klassekammerater hjælpe i denne situation?
- Hvornår skal man bede om hjælp fra voksne?

Afslut eventuelt med at gentage øvelsen, hvor alle elever får lov at placere sig ved den hjælp, de selv mener, er den bedste. Herefter kan øvelsen gentages med endnu en virkelig historie.

Uddybende pointer til opsamling:

Noget af det, børnene fortæller BørneTelefonen, er, at det er virkelig rart, hvis der er nogle klassekammerater, som støtter, trøster og hjælper en, hvis man bliver holdt udenfor eller bliver kaldt grimme ting osv. Det er de voksnes ansvar at hjælpe, og derfor er en god hjælp fra en kammerat også at få det sagt til en voksen! Det er vigtigt at vide, hvornår man skal have voksenhjælp og ikke bare klare konflikterne selv.

Det er godt, hvis der er nogen i klassen, der kan sige fra, og det er vigtigt, at man gør det på en god måde. F.eks. kan man sige: "Stop lige ... Kan du ikke se, at han/hun ikke synes, det er rart? Kom – du må gerne være med her hos os."

Når man er sammen i et klassefællesskab, er det vigtigt at kunne lytte til og se andre grænser. Hvis man kan se noget ikke er sjovt for andre, skal man stoppe med det, man er i gang med.

Fortællinger fra BørneTelefonen

1. "Jeg er som mange andre ved at være rigtig træt af corona. Jeg føler jeg er blevet indelukket, jeg gider ikke være sammen med folk, jeg ligger hele tiden inde på mit værelse, jeg gider ikke snakke med folk osv. Men jeg føler mig bare virkelig ensom. Det er jo ikke fordi jeg ikke gider, tror bare ikke jeg kan overskue det. Det sidste stykke tid har jeg fået angst, når jeg skal gå ud, det er virkelig ikke rart. Hvad kan jeg gøre?"

2. "Jeg går til håndbold og svømning og kan godt lide det og har det okay når jeg er der. Men i klassen føler jeg mig ikke rigtig med i fællesskabet. De andre har tiktok og går meget op i det og jeg kan ikke se hvordan det er så spændene. de kender alle mulige tiktokere som jeg ikke kender og går hen og spørger om jeg kender dem, men de ved jo godt at jeg ikke kender dem og gør det helt store ud af at jeg ikke kender dem. Og siden corona kom er det bare blevet værre end det var før corona. Før corona snakkede jeg meget med en fra parallelklassen som også gik til håndbold og det kunne bare gøre dagen bedre end den var før, men vi taler ikke så meget sammen mere. Jeg ved ikke hvad jeg skal gøre."

3. "Jeg har virkelig ingen venner nu. I hvert fald ingen tætte. Mine venner droppede mig da Corona startede og det har været det værste halvår. Jeg føler mig ensom især henne i skolen. det hjælper ikke at se på snap at de har hygget sig sammen uden mig. Jeg føler ikke jeg passer ind i min klasse længere. Frikvartererne og gruppearbejde er blevet til det værste. Jeg har gået for at være en, der elsker skole men nu har jeg aldrig lyst til at tage i skole. Hvad skal jeg gøre?"

4. "Jeg synes ikke, jeg har lært noget i onlineundervisningen, og jeg føler mig dum efter vi er vendt tilbage i skole. Jeg har haft svært ved at følge med, og vores lærere har givet os mange lektier for. Jeg er bange for at få skældud, hvis jeg ikke får lavet lektier. Hvad kan jeg gøre?"

Klasseaktiviteter

Mellemtrin

4. Cirkeløvelse med flip flapper

Til denne aktivitet skal du bruge udprintede flip flappere svarende til halvdelen af klassen. Indholdet i flip flapperen er dilemmasituationer, hvor eleverne skal tage stilling til, hvordan man som klassekammerat kan hjælpe. Du bestemmer selv, hvor lang tid I arbejder med øvelsen.

Tid: 15 min.

Forklar eleverne cirkeløvelsen:

- Placer eleverne i to cirkler over for hinanden, en indercirkel med ryggen mod hinanden og front udad og en ydercirkel med front indad. Alle elever skal stå over for en makker.
- Indercirklen får udleveret flip flappere. Makkerparret 'spiller' tre gange og skal den tredje gang sammen læse et dilemma op og snakke om: Hvis man oplever sådan en situation i sin klasse – hvad kan kammeraterne så gøre for at hjælpe?

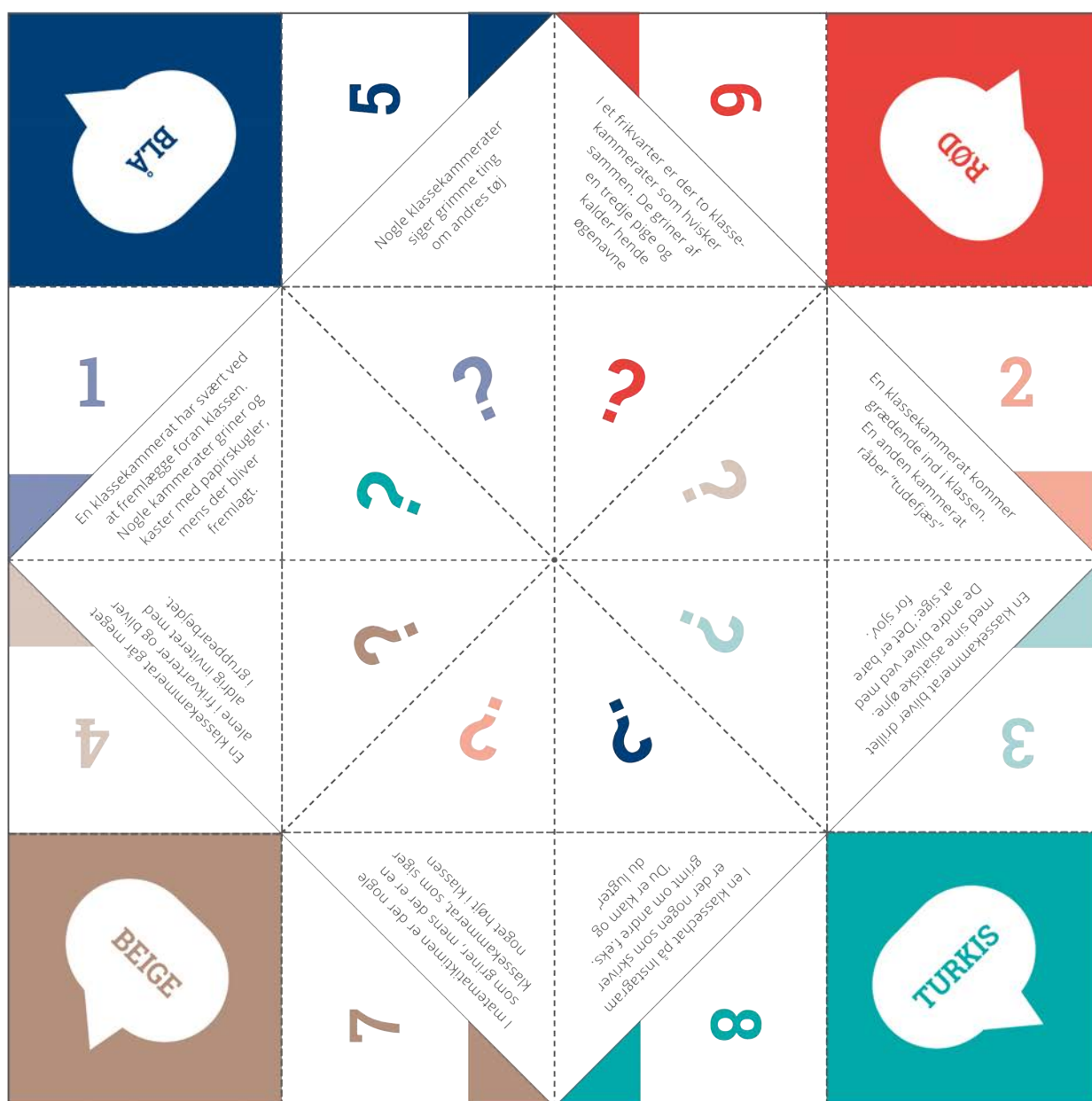
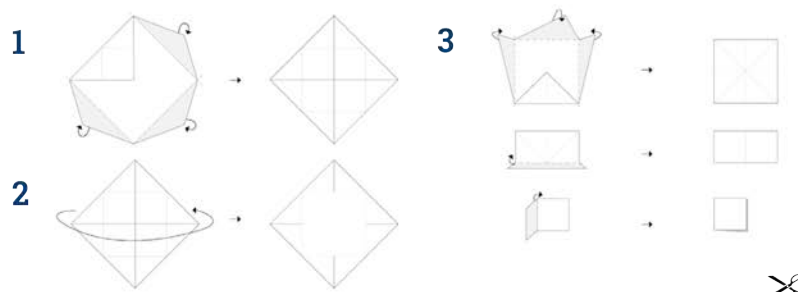
Når det er tid til at skifte, klapper du 2 gange med hænderne, og indercirklen giver flip flapperen til ydercirklen, og de to laver endnu et dilemma sammen.

- Når du klapper igen, skal alle i ydercirklen rykke 1 plads til højre, så man får en ny makker.
- Opsamling: Spørg ind til, hvad der var de vigtigste ting, eleverne talte om i flip flapper-øvelsen. Forslag til yderligere spørgsmål:
 - Hvornår og hvordan skal vi have hjælp fra voksne?
 - Hvordan kan vi trøste og støtte hinanden?
 - Hvordan kan vi sige stop på en god måde?
 - Hvordan kan vi lytte til og se andres grænser?
 - Hvordan og hvornår kan vi invitere kammerater med i aktiviteter?

Forslag: Lav selv nye dilemmaer til flip flapper.

Elevark til udklip – flip flapper øvelse

Flip Flap - Mellemtrinnet

Klasseaktiviteter

Mellemtrin

5. Producer en tegneserie

Formålet med 'Producer en tegneserie' er, at eleverne bruger deres viden fra de andre aktiviteter i undervisningsmaterialet til at producere en tegneserie. Ved at bruge tegneserien som genre, samtaler eleverne om dilemmaer, finder på vigtige budskaber og handlemuligheder til at trives socialt og tage ansvar i klassefællesskabet.

Til denne aktivitet skal du enten lade eleverne tegne i hånden ud fra skabelonen i elevarket eller bruge programmet Pixton på Skoletube. Tegneserien som genre er en serie af billeder og tekster, der sammen skaber et handlingsforløb. Tekst og billeder taler på lige fod – det gør det sjovere og nemmere at forstå et ellers indviklet budskab og handlingsforløb. Opgaven kan løses enkeltvis eller i makkerpar, som du på forhånd har sat sammen.

Tid: 1-2 lektioner

Processens forløb

- Præsenter eleverne for aktivitetens format. Forklar eleverne, at de skal arbejde med at omsætte deres gode tanker og refleksioner fra de andre aktiviteter til en tegneserie, som til sidst udstilles og fremlægges.
- Skitsér genretræk og rammerne for aktiviteten. Eleverne skal vælge en virkelig historie fra BørneTelefonen. Herefter skal der laves en tegneserie enten i hånden eller digitalt med fire billeder – de to første viser dilemmaet, og de sidste to billeder skal tydeligt illustrere den væsentligste handlemulighed.
- Vis eleverne skabelonen og programmet Pixton på Skoletube. Pixton er meget enkelt og lettilgængeligt i sin opbygning. Giv nogle eksempler på programmets funktioner.
- Bed eleverne om at lave en skitse. Skitsen tegnes løst i hånden – og skal kun være en del af brainstorming. Der skal ikke bruges tid på at tegne pænt.
- Gennemgå elevarket med skitse, billedbeskæring og replikker.
- Sæt eleverne i gang med at brainstorme og lave skitse. I vejledningsprocessen kan du have fokus på, hvordan handlemuligheder og budskabet kommer frem, og hvordan der kan arbejdes med skitse, billedbeskæring og replikker.
- Eleverne producerer deres tegneserie. Fortsæt i rollen som vejleder, så du løbende giver respons i elevernes arbejdsproces.
- Tegneserierne udstilles i klassen. Hæng tegneserierne op i klassen med en overskrift 'Det gode klassefællesskab'. Hver elev eller hvert makkerpar sætter ord på deres tegneserie, opbygning, handlemulighed, budskab, billedbeskæring og replikker.
- Udstillingen kan vandre ud af klasserummet og hænges op synligt på PLC. På den måde kan klassen inspirere andre elever på skolen til at sætte fokus på klassefællesskabet.

Producer en tegneserie

Supertotal

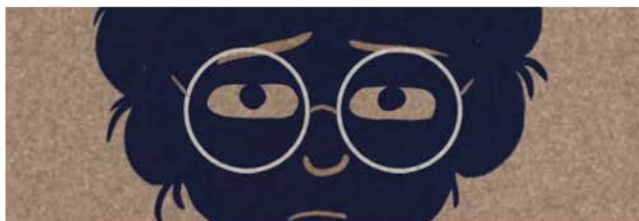
Total

Halvtotal

Nærbillede

Ultranær

TEGNESERIE

1. LAV EN SKITSE

Lav en skitse, så du får overblik over din tegneserie. Den skal ikke være pæn, og der skal ikke bruges lang tid på at tegne. Tegn blot tændstiksmænd. Du kan bruge skabelonen.

2. BILLEDBESKÆRING

Billedskæring betyder, at du vælger forskellige billeder for at vise handlingen. Her kan du se, hvordan du kan arbejde med billedbeskæring.

• Supertotal

Et supertotal billede bruges tit som indledning for at vise, hvor man er henne. Du kan se stedet/rummet tydeligt. Personer er meget små.

• Total

Et total billede bruges til at vise, hvor personerne er i rummet. Du vil kunne se hele personen fra top til tå i en total.

• Halvtotal

Et halvtotalt billede bruges til at vise, hvor personer er i forhold til hinanden. Det kan være en god ide at starte med at vise to personer i en halvtotal, hvis de taler sammen. I en halvtotal vil du se personen fra livet og op.

• Nærbillede

Et nærbillede bruges til at vise en persons ansigt. På den måde kan vi komme tæt på følelser og ansigtsudtryk.

• Ultranær

Et ultranærbillede bruges til at vise detaljer. Du kommer helt tæt på, fx øjnene eller munden, for at vise følelser og reaktioner.

3. REPLIKKER

Når du skal skrive replikker til din tegneserie, skal det være små korte replikker. Der skal ikke være for meget tekst på hvert billede. Husk at billederne også taler deres eget sprog. Så der er ikke brug for en masse forklaringer og ord. Du kan eventuelt søge eller bladere i tegneserier for at få gode ideer til korte og præcise replikker.

Tegneserieskabelon - elevark

Hvad hedder din tegneserie?

